

20 02 2011

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

**INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA**

**CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE**

**TOM LXII – ZESZYT 2
2010**

POZNAŃ 2010

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski (przewodniczący), Hubert Izdebski, Artur Korobowicz, Krzysztof Krasowski, Adam Lityński, Dorota Malec, Jacek Matuszewski, Józef Méléze-Modrzejewski, Henryk Olszewski (redaktor), Michał Pietrzak, Zygfryd Rymaszewski, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Waclaw Uruszczak, Maria Zabłocka

Na język angielski tłumaczyła Iwona Grenda
Na język francuski tłumaczył Wojciech Szafrąński

Adres redakcji:
ul. Św. Marcin 90, Collegium Iuridicum, 61-809 Poznań
tel. 61/8294208, fax: 61/8294100, e-mail: cph@amu.edu.pl

Copyright © by Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2010
Copyright © by Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o., 2010

Skład i druk na zlecenie Wydziału Prawa i Administracji UAM

ISSN 0070-2471

Printed in Poland

Wydawnictwo Poznańskie sp. z o.o.
61-701 Poznań, ul. Fredry 8
Dział handlowy: tel. (061) 852-38-44
Sekretariat: tel. (061) 852-66-05; faks (061) 853-80-75
e-mail: wydawnictwo@wydawnictwo-poznanskie.pl
<http://www.wydawnictwo-poznanskie.pl>

SPIS TREŚCI – CONTENTS – TABLE DES MATIÈRES

Tom LXII – Zeszyt 2

Stanisław Grodzicki, Historyzm prawniczy Juliusza Bardacha	11
--	----

I. ROZPRAWY – PAPERS – ARTICLES

Paul J. du Plessis, Historia prawa a metodologia nauk prawnych	19
<i>Legal History and Methods of Jurisprudence</i>	28
<i>L'histoire du droit et la méthodologie des sciences juridiques</i>	29
Jacek Więciowski, Kompetencje późnorzymskiego <i>vicarius Thraciae</i> w VI–VII wieku	31
<i>Competences of the 6th and 7th Centuries Roman Vicarius Thraciae</i>	46
<i>Les compétences de vicarius Thraciae à l'époque romaine tardive, au VIe et VIIe siècles</i>	46
Paweł Borecki, Uwagi o statusie prawnym wyznawców judaizmu na ziemiach polskich	49
<i>Legal Status of the Followers of Judaism in Poland</i>	89
<i>Remarques concernant le statut juridique des fidèles du judaïsme sur le territoire polonais</i>	90
Paweł Złamaniańczuk, Dopuszczalność korzystania z pomocy prawnej przez oskarżonego w angielskim procesie karnym (XIII–XVI wiek)	91
<i>Admissibility of the Right to Counsel of the Accused in an English Criminal Trial between 13th and 16th Centuries</i>	113
<i>Recevabilité d'aide juridique accordée à un accusé dans la procédure pénale anglaise du XIIIe au XVIe siècles</i>	113
Maciej Rakowski, O narodzinach brytyjskiego systemu parlamentarno-gabinetowego	115
<i>Birth of the British Parliamentary Cabinet System</i>	142
<i>De la naissance du régime parlementaire britannique à cabinet</i>	143
Tomasz Demidowicz, Reforma szlachectwa w Królestwie Polskim w latach 1836–1861	145
<i>Reform of the Nobility in the Kingdom of Poland between 1836 and 1861</i>	170
<i>La Réforme de la noblesse dans le Royaume de Pologne entre les années 1836–1861</i>	171
Małgorzata Materniak-Pawłowska, Adwokatura w Królestwie Polskim w latach 1876–1918	173
<i>The Bar and Advocates in the Kingdom of Poland between 1876–1918</i>	189
<i>Profession d'avocat dans le Royaume de Pologne (1876–1918)</i>	190
Piotr Krzysztof Marszałek, Regulacje prawne stanów szczególnego zagrożenia państwa w debacie parlamentarnej II Rzeczypospolitej	191
<i>Legal Regulations of a Special Emergency State and Parliamentary Debate in the Second Republic of Poland</i>	213
<i>Régulations juridiques de situations de menace particulière pour l'Etat dans le débat parlementaire de la Deuxième République</i>	214
Paweł Kacprzak, Polityka władz polskich wobec ludności niemieckiej w okresie funkcjonowania Ministerstwa Ziem Odzyskanych	215
<i>Policy of Polish Authorities towards German Population under the Ministry for Regained Territories</i>	235
<i>La politique des autorités polonaises envers la population allemande pendant l'existence du Ministère des Territoires Récouvers</i>	235

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY – MISCELLANEA – MISCELLES

Lena Fijałkowska, O kontrowersjach dotyczących charakteru zbiorów praw starożytnego Bliskiego Wschodu.....	237
Anna Tarwacka, <i>Qui domini voluntate census sit</i> . Wymogi, przebieg i skutki <i>manumissio censu</i>	249
Andrzej Komp a, Rzymska <i>poena laquei</i> ? Jeszcze kilka słów na temat śmierci Papatzysa i Balgitzisa.....	263
Bożena Prochwicz-Studnicka, Dariusz Michta, Rzymska <i>aequitas</i> a muzułmański <i>istihsan</i>	281
Stefania Ochmann-Staniszevska, Marszałkowie Trybunału Koronnego w latach 1579-1792	293
Piotr Jóźwiak, Przyczynek do dziejów prawnokarnej ochrony czci.....	313
Katarzyna Maćkowska, Ze studiów nad historią amerykańskiego konstytucjonalizmu stanowego w XIX wieku.....	329
Przemysław Dąbrowski, Narodowa Demokracja oraz krajowcy byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego wobec kwestii autonomii Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX wieku	351
Alicja Jagielska-Burdak, Zabytek w rozporządzeniu Prezydenta RP o opiece nad zabytkami z 1928 roku.....	373
Wojciech Wicher t, Ustrój wodzowski Trzeciej Rzeszy. Z badań nad tekstami we wrocławskim roczniku „Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi”	383
Anna Musiła, Zatrudnienie niepracownicze – uwarunkowania prawnohistoryczne	409

III. Z DZIEJÓW NAUKI HISTORII PRAWA – FROM THE SCIENCE OF THE HISTORY OF LAW – SCIENCE JURIDIQUE. HISTOIRE DE LA RECHERCHE

Jubileusz czterdziestolecia pracy naukowej Profesora Waclawa Uruszczaka (Dorota Malec, Jacek Matuszewski, Waclaw Uruszczak)	423
---	-----

IV. ARTYKUŁY RECENZYJNE – CRITICAL REVIEWS – ARTICLES CRITIQUES

Piotr Fiedorczyk, O metodach i kierunkach najnowszych badań nad Komisją Specjalną. Uwagi w związku z książką Ludwika Stanisława Szuby <i>Komisja Specjalna do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym i jej delegatura bydgoska (1945-1954)</i> , 2009	437
--	-----

V. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE – REVIEWS AND CRITICAL NOTES – COMPTES RENDUS ET NOTES CRITIQUES

Wojciech Dajczak, Tomasz Giaro, Franciszek Longchamps de Bériet, <i>Prawo rzymskie. U podstaw prawa prywatnego</i> , 2009 (Bronisław Sitek).....	447
„ <i>Quid leges sine moribus?</i> ” <i>Studia dedykowane Profesorowi Markowi Kuryłowiczowi w 65. rocznicę urodzin oraz 40-lecie pracy naukowej</i> . Pod red. Krzysztofa Amielińczyka, 2009 (Anna Tarwacka)	449
Piotr Niczyporuk, <i>Prywatnoprawna ochrona dziecka poczętego w prawie rzymskim</i> , 2009 (Anna Tarwacka).....	452
Charles Tilly, <i>Demokracja</i> , 2008 (Przemysław Krzywośzyński).....	455
Stanisław Salmonowicz, <i>Studia z historii prawa (XVI-XX wiek)</i> , 2010 (Wojciech Szafrański)	460
Katarzyna Sójka-Zielińska, <i>Wielkie kodyfikacje cywilne. Historia i współczesność</i> , 2009 (Stanisław Grodziski).....	463

Przemysław Dąbrowski, <i>Narodowa Demokracja byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Studium z zakresu myśli politycznej i działalności obozu narodowego na ziemiach litewsko-białoruskich w latach 1897-1939</i> , 2010 (Maksymilian St a n u l e w i c z).....	466
Tadeusz Żeromski, <i>ZAIKS lat międzywojennych (1918-1939). W świetle wspomnień weteranów stowarzyszenia oraz w świetle ocalałych z pożogi wojennej dokumentów</i> , 2009 (Małgorzata M a t e r n i a k - P a w ł o w s k a).....	469
Agata Gumieniak, <i>Prawo jako integralny element ładu społecznego w nauczaniu Prymasa Stefana Wyszyńskiego</i> , 2010 (Maksymilian St a n u l e w i c z).....	472

VI. IN MEMORIAM

Władysław Ćwik 1929-2009 (Wojciech W i t k o w s k i).....	479
--	-----

VII. KRONIKA – CHRONICLE – CHRONIQUE

Sześćdziesiąt lat ogólnopolskich konferencji historycznoprawnych (Andrzej P a s e k).....	483
Doktorat <i>honoris causa</i> Uniwersytetu Jagiellońskiego dla Profesora Henryka Olszewskiego (Dorota M a l e c).....	490
Konferencja „Ustrój starożytnego Rzymu a współczesne dylematy władzy” (Adam Ś w i ę t o Ń).....	491
Konkurs „Prawo rzymskie a świat współczesny” (Wojciech S z a f r a Ń s k i).....	492

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW ZESZYTU 2

Paweł Borecki (Warszawa)
Przemysław Dąbrowski (Gdańsk)
Tomasz Demidowicz (Biała Podlaska)
Piotr Fiedorczyk (Białystok)
Lena Fijałkowska (Łódź)
Iwona Grenda (Poznań)
Stanisław Grodziski (Kraków)
Alicja Jagielska-Burduk (Poznań)
Piotr Józwiak (Poznań)
Paweł Kacprzak (Warszawa)
Andrzej Kompa (Łódź)
Przemysław Krzywoszyński (Poznań)
Katarzyna Maćkowska (Lublin)
Dorota Malec (Kraków)
Piotr K. Marszałek ((Warszawa)
Małgorzata Materniak-Pawłowska
(Poznań)
Jacek Matuszewski (Łódź)

Dariusz Michta (Katowice)
Anna Musiała (Poznań)
Stefania Ochmann-Staniszevska
(Wrocław)
Andrzej Pasek (Wrocław)
Paul J. du Plessis (Edynburg)
Bożena Prochwicz-Studnicka (Kraków)
Maciej Rakowski (Łódź)
Bronisław Sitek (Olsztyn)
Maksymilian Stanulewicz (Poznań)
Wojciech Szafranski (Poznań)
Adam Świętoń (Olsztyn)
Anna Tarwacka (Warszawa)
Wacław Uruszczak (Kraków)
Wojciech Wichert (Szczecin)
Jacek Wiewiorowski (Poznań)
Katarzyna Wiśniewska (Poznań)
Wojciech Witkowski (Lublin)
Paweł Złamańczuk (Lublin)

